

AUTORITATEA ELECTORALĂ PERMANENTĂ

Măsuri de control și limitare în campaniile electorale din mediul online

Raluca VOICU-TOADER

Director al Direcției verificare a finanțării activității partidelor politice și a campaniilor electorale din cadrul Autorității Electorale Permanente

Măsuri de control și limitare în campaniile electorale din mediul online

În România, legislația națională în domeniul finanțării partidelor politice, distinge finanțarea activității desfășurată de partidele politice în timpul campaniilor electorale și activitatea desfășurată în afara perioadelor electorale.

Dacă până la data începerii campaniilor electorale, formațiunile politice pot produce și utiliza fără restricții orice material de promovare politică, după această dată, partidele au obligația de a utiliza doar materialele de propagandă electorală reglementate de lege.

Măsuri de control și limitare în campaniile electorale din mediul online

- 1. Materiale de propagandă electorală ce pot fi utilizate în campania electorală**
- 2. Urmărirea cheltuielilor efectuate pentru campania electorală online**
- 3. Limitarea campaniilor online pentru asigurarea transparenței**
- 4. Aplicarea de măsuri de îndepărtare a materialelor online care nu respectă dispozițiile legale**
- 5. Verificarea în integralitate a surselor de finanțare a campaniilor electorale și a cheltuielilor electorale efectuate**

Măsuri de control și limitare în campaniile electorale din mediul online

1. Materiale de propagandă electorală ce pot fi utilizate în campania electorală

În campania electorală, pot fi utilizate doar următoarele tipuri de materiale de propagandă electorală: afișe electorale, materiale de propagandă electorală audio sau video, publicitate în presa scrisă, materiale de propagandă electorală online, broșuri, pliante și alte materiale tipărite.

Materialul de propagandă electorală este definit ca fiind orice material scris, audio sau video, care îndeplinește următoarele condiții:

- se referă în mod direct la un candidat sau partid politic, clar identificat;
- este utilizat în perioada campaniei electorale;
- are obiectiv electoral și se adresează publicului larg;
- depășește limitele activității jurnalistice de informare a publicului.

Măsuri de control și limitare în campaniile electorale din mediul online

2. Urmărirea cheltuielilor efectuate pentru campania electorală online

În era digitală, campaniile electorale devin tot mai active în mediul online, pentru a-și promova mesajele și pentru a interacționa cu alegătorii. Acest lucru include utilizarea platformelor online și a social media pentru a ajunge la un public mai larg.

Urmărirea cheltuielilor efectuate pentru finanțarea materialelor electorale online s-a dovedit a fi problematică datorită, printre altele, numărului mare de competitori electorali.

La alegerile locale din 9 iunie 2024 au participat aproape 167.961 de candidați (propuși de 83 partide politice, 12 organizații ale cetățenilor aparținând minorităților naționale și 34 de alianțe electorale, precum și 922 candidați independenți).

Măsuri de control și limitare în campaniile electorale din mediul online

3. Limitarea campaniilor online pentru asigurarea transparenței

Deși, în practică s-a observat tendința competitorilor electorali de a desfășura activități nepermise sau limitate în timpul campaniei electorale în așa-zisele perioade de precampanie, prin reglementările existente la acest moment, se impune respectarea prevederilor cu privire la campania online, astfel:

- Prin limitarea cheltuielilor pentru producția și difuzarea materialelor de propagandă electorală online la un maximum de 30% din totalul cheltuielilor care pot fi efectuate.
- Prin menționarea codului unic de identificare atribuit competitorului electoral la înregistrarea mandatarului financiar, în vederea identificării clare a acestuia.

Măsuri de control și limitare în campaniile electorale din mediul online

Totodată, pe toată durata campaniei electorale, mandatarii financiari desemnați de competitorii electorali au obligația de a declara la Autoritatea Electorală Permanentă, atât contribuțiile cât și cheltuielile electorale realizate, informații ce sunt publicate de către AEP pe site-ul propriu.

În plus, în termen de 30 de zile de la data încheierii campaniei electorale, partidele politice transmit AEP o declarație cuprinzând informații privind descrierea materialelor de propagandă electorală online, producția, perioada și spațiul de difuzare a acestora.

Măsuri de control și limitare în campaniile electorale din mediul online

4. Aplicarea de măsuri de îndepărtare a materialelor online care nu respectă dispozițiile legale

Legile electorale stipulează că mijloacele folosite în campania electorală nu pot contraveni legii/ordinii de drept.

La sesizare, organismele electorale constituite pentru desfășurarea alegerilor pot dispune îndepărtarea materialelor de propagandă electorală inclusiv din mediul online. Deciziile pronunțate în trecut rețin ca temei pentru îndepărtarea materialelor din mediul online aspecte precum necesitatea desfășurării unei campanii electorale echitabile, bazate pe buna-credință, care să nu urmărească încălcarea libertății alegătorilor de a-și forma o opinie corectă și obiectivă sau dezinformarea electoratului.

Măsuri de control și limitare în campaniile electorale din mediul online

5. Verificarea în integralitate a surselor de finanțare a campaniilor electorale și a cheltuielilor electorale efectuate

În cadrul controlului efectuat, cu privire la materialele de propagandă electorală online, AEP solicită următoarele:

- extras de cont bancar;
- facturi;
- ordine de plată;
- declarație privind adresa de internet unde materialul de propagandă electorală a fost afișat și datele între care acesta a fost postat;
- câte un exemplar, pe suport electronic, al fiecărui material de propagandă electorală online.

AEP este abilitată să solicite documente și informații de la orice persoană fizică sau juridică care a prestat servicii, gratuit sau contra cost, competitorilor electorali.

Măsuri de control și limitare în campaniile electorale din mediul online

Încălcarea dispozițiilor legale referitoare la finanțarea campaniei electorale constituie contravenție și se sancționează fie cu avertisment, fie cu amendă (2.000 euro - 10.000 euro). Sumele utilizate în campania electorală cu încălcarea dispozițiilor legale referitoare la finanțare sunt supuse confiscării.

În cazul în care partidele politice beneficiare de subvenție de la bugetul de stat, nu transmit, în timpul campaniei electorale, informații cu privire la veniturile și cheltuielile electorale realizate, AEP poate emite o decizie de suspendare temporară a acordării subvenției.

Dacă se constată respectarea dispozițiilor legale, AEP rambursează cheltuielile efectuate de către partidele politice care:

- au obținut minimum 3% din numărul voturilor valabil exprimate;
- au utilizat surse de finanțare privată.

Măsuri de control și limitare în campaniile electorale din mediul online

Provocări:

- reglementare insuficientă cu privire la finanțarea campaniei electorale de către terți (deși există dispoziții care interzic în mod expres finanțarea campaniei electorale, în mod direct sau indirect, de către persoane fizice care nu au cetățenia română sau de către persoane juridice de altă naționalitate decât cea română, cu excepția finanțării de către cetățenii statelor membre UE care au domiciliul în România și dețin calitatea de membru al partidului politic la a cărui campanie electorală contribuie financiar);
- nemarcarea materialelor de publicitate politică utilizate în afara campaniilor electorale și a materialelor de propagandă electorală online;

Măsuri de control și limitare în campaniile electorale din mediul online

Soluții:

- Elaborarea de către Autoritatea Electorală Permanentă a Ghidurilor privind finanțarea campaniilor electorale, cu scopul prezentării cât mai clare a regulilor ce trebuie respectate de către competitorii electorali în campania electorală;
- Includerea unor reglementări în legea privind finanțarea activității partidelor politice și a campaniilor electorale, cu privire la campania electorală online;
- Creșterea transparenței informațiilor privind publicitatea politică online, precum și persoanele implicate în finanțarea, pregătirea, amplasarea și distribuția de publicitate politică, concomitent cu marcarea ca atare a publicității politice;

Măsuri de control și limitare în campaniile electorale din mediul online

Vă mulțumesc pentru atenție!

Raluca Voicu-Toader

Director al Direcției verificare a finanțării partidelor politice și a
campaniilor electorale din cadrul
Autorității Electorale Permanente
raluca.toader@roaep.ro